

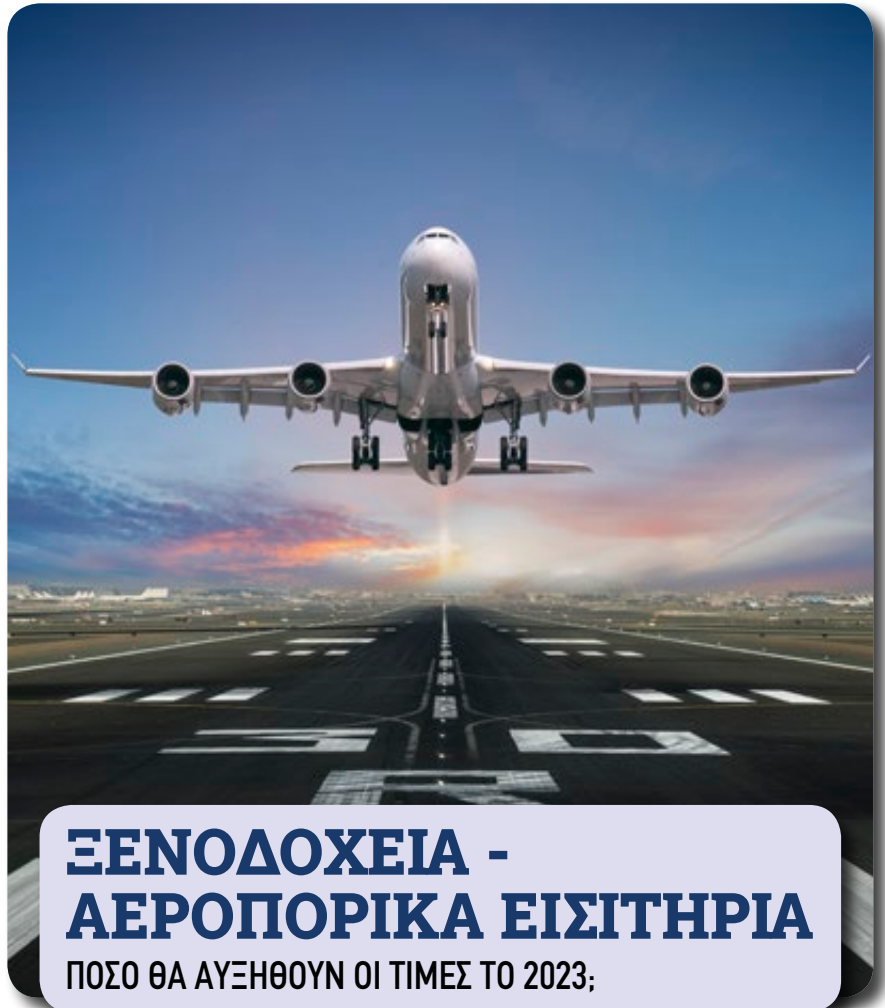
EDITORIAL

2022 – 2023 ΠΟΥ ΕΙΜΑΣΤΕ, ΠΟΥ ΠΑΜΕ

Μια δύσκολη χρονιά τουριστικής ανάκαμψης, με τα ενθαρρυντικά οικονομικά αποτελέσματα για την εθνική οικονομία, αν και ανισομερώς κατανομημένα, και με τα στοιχεία για την ελκυστικότητα της Ελλάδας να δημιουργούν ισχυρή βάση αισιοδοξίας, έκλεισε η χρονιά που μας πέρασε. Οι τουριστικές εισπράξεις ξεπέρασαν τα 17 δισ. ευρώ στο 10μηνο, εμφανίζοντας μείωση -2,6% έναντι του 2019. Τα συνολικά έσοδα για το 2022 εκτιμάται ότι θα φτάσουν τα 18 δισ. ευρώ. Οι 20,8 εκατ. διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στο 11μηνο του 2022 ξεπέρασαν οριακά κατά +0,8%/+74 χιλ. αφίξεις τα επίπεδα του 2019.

Η ελκυστικότητα της Ελλάδας (και ειδικότερα των γνωστών προορισμών) είναι αξιοσημείωτα θετική. Η αγορά έχει λόγους να ελπίζει σε περισσότερα έσοδα το 2023, όμως οι ανησυχίες για ενδεχόμενα απρόβλεπτα γεγονότα ή κάμψη της ζήτησης για ταξίδια, δημιουργεί ένα κλίμα βάσιμης αβεβαιότητας και επιφυλακτικότητας. Ο πληθωρισμός, η εκτίναξη των τιμών σε καύσιμα, ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία, οι μεγάλες ελλείψεις στο προσωπικό τοποθετούνται στην άλλη πλευρά της ζυγαριάς, που μετρά το βαθμό αισιοδοξίας. Και αυτά δεν τα λένε μόνο οι επιχειρηματίες. Με βάση τις προβλέψεις του κρατικού προϋπολογισμού για το 2023, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις θα φτάσουν στο 95% αυτών του 2022 και του 2019. Αυτή είναι προς το παρόν η πραγματικότητα, ανεξάρτητα από τις υπεραισιόδοξες ή το αντίθετο απόψεις που πιθανόν να ακούσουμε κατά την προεκλογική περίοδο.

Σπύρος Ζούγρης

**ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ -
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ**
ΠΟΣΟ ΘΑ ΑΥΞΗΘΟΥΝ ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΤΟ 2023;

ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΤΑ 5ΑΣΤΕΡΑ
ΣΕ ΤΙΜΕΣ, ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

- Ανακάμπτει η αεροπορική κίνηση • Αφιέρωμα: Laundry ξενοδοχείων
- Στατιστικά: Νέες καταναλωτικές τάσεις και βιώσιμος τουρισμός
- Τουρισμός για όλους: Στα τέλη του μήνα 125.000 vouchers
- Εκθέσεις: HORECA 2023 - FOOD EXPO 2023

ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ WONDER

Σε ένα Διακρατικό Δίκτυο «Προορισμών Φιλικών προς τα Παιδιά» συμμετέχει ο Δήμος Πρέβεζας μαζί με άλλους Δήμους της Αδριατικής και του Ιονίου. Κοινός στόχος όλων είναι να αυξήσουν την ελκυστικότητα και την ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας Αδριατικής-Ιονίου, μέσω μιας φιλικής προς τα παιδιά προσέγγισης αλλά και να βελτιώσουν τη βιωσιμότητα των πόλεων τους, με την ανάπτυξη νέων και καινοτόμων συμμετοχικών μεθόδων με επίκεντρο τα παιδιά.

Ο Δήμος Πρέβεζας συμμετέχει στο έργο WONDER που συντονίζει ο Δήμος Φάνο στην Ιταλία, σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή της Πόλης Ντουμπρόβνικ, τη πόλη of Novigrad – Cittanova, το Κέντρο Ανάπτυξης Novomesto Ltd., το Δήμο Cervia, το Δήμο Velenje, το Δήμο Δυτικής Αχαΐας, το Παρατηρητήριο Δικαιωμάτων Παιδιών και Νέων και τον Τουριστικό Οργανισμό Herceg Novi.

Στο πλαίσιο του έργου, οι συνεργαζόμενοι φορείς δουλεύουν μαζί για περισσότερα από δύο χρόνια, έχοντας καταρτίσει έναν οδηγό που περιλαμβάνει βήμα προς βήμα δράσεις και στρατηγικές που πρέπει να αξιοποιηθεί μια πόλη για να γίνει «Προορισμός φιλικός προς τα παιδιά».

Παράλληλα, στο πλαίσιο του έργου, ο Δήμος Πρέβεζας πραγματοποίησε:

- την προμήθεια ποδηλάτων για ηλικίες 7-9 και 9-11,
- τη δημιουργία μιας διαδραστικής παιδικής χαράς,
- τον σχεδιασμό μίας εφαρμογής προορισμού,
- τη διεξαγωγή ενημερωτικών και πιλοτικών δράσεων και
- τη δημιουργία ενός Πρεβεζιάνικου Παιδικού Μενού με τοπικά προϊόντα βασισμένα στη μεσογειακή διατροφή, το οποίο μάλιστα δοκιμάστηκε από περισσότερους από 200 μαθητές της ΣΤ Δημοτικού της Πρέβεζας σε μία ειδική δράση στις 13 Ιανουαρίου του 2023.

Η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του έργου «Child friendly destinations» με ακρωνύμιο «WONDER», το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Interreg V B -Adriatic Ionian- ADRIION.

Μπορείτε να μάθετε περισσότερες πληροφορίες για το έργο στην ιστοσελίδα wonder.adrioninterreg.eu

Οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτό το έντυπο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του Δήμου Πρέβεζας και σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζουν τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών, της Διαχειριστικής Αρχής και της Κοινής Γραμματείας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

«ΡΕΚΟΡ ΜΕ 31 ΕΚΑΤ. ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΣΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ»

Για τις επιδόσεις της τουριστικής σαιζόν και τις προοπτικές για το 2023, την άρρηκτη σύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με τον τουρισμό αλλά και για το διακύβευμα των επικείμενων εκλογών μίλησε ο Υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας σε συνέντευξή του στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΙ.

Αναφορικά με τα πρόσφατα στοιχεία της Fraport για την ταξιδιωτική κίνηση του 2022, ο Υπουργός σημείωσε: «Τα 31 εκατ. επιβάτες -αριθμός μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο του 2019- επιβεβαιώνουν τη φετινή επιτυχία και την ενίσχυση της εθνικής οικονομίας, της πρωτογενούς παραγωγής, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και των εκατοντάδων επαγγελματιών που εφάπτονται στον τουρισμό, σε μια χρονιά με πολλαπλές κρίσεις και δυσκολίες».

Σχετικά με τις προοπτικές για το 2023, τόνισε ότι η σαιζόν θα είναι ισχυρή παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες, επισημαίνοντας ότι και το 2022 ήταν μια χρονιά με πολλές αντιξοότητες. Όπως

είπε, παρόλο που όταν ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία, με επακόλουθα τον πληθωρισμό και την ακρίβεια, και ενώ ορισμένοι θεωρούσαν ότι η χρονιά θα ήταν καταστροφική για τον τουρισμό, με σκληρή δουλειά και στοχευμένη στρατηγική, ήρθαν εξαιρετικά αποτελέσματα, με 3 δισ. ευρώ υπερ-πλεόνασμα στα ταξιδιωτικά έσοδα σε σχέση με τον αρχικό στόχο. Όσον αφορά τις επικείμενες εκλογές, τόνισε ότι το δίλημμα για την κοινωνία είναι ξεκάθαρο, σημειώνοντας: «Οι πολίτες πρέπει να αποφασίσουν εάν θέλουν αυτή την πορεία της χώρας και αυτόν τον πρωθυπουργό, ο οποίος έχει διαχειριστεί σε πολύ υψηλό επίπεδο όλες τις κρίσεις και όλες τις δυσκολίες που πέρασε η χώρα, στηρίζοντας πολλαπλώς την ελληνική κοινωνία, ή αν θέλουν να επιστρέψουμε σε αυτά -τα νωπά ακόμα- που ζήσαμε από το 2015 μέχρι το 2019».

Τέλος για την εκλογική του περιφέρεια, την Α' Αθήνας, ο κ. Κικίλιας δήλωσε: «Ήμουν, είμαι και θα είμαι στην πρώτη γραμμή της

μάχης στα πολύ πολύ δύσκολα, το απέδειξα αυτό, και κρινόμαστε από τις πράξεις μας, όχι από τα λόγια μας» προσθέτοντας ότι η εγκληματικότητα και το μεταναστευτικό παραμένουν ψηλά στην ατζέντα των πολιτών. Υπογράμμισε, ωστόσο, τη σημαντική ευρωστία που έχουν φέρει οι επενδύσεις που γίνονται τα τελευταία χρόνια στην Αθήνα, ειδικά στις υποβαθμισμένες περιοχές. «Οι επενδύσεις -ξενοδοχειακές, καταλυμάτων, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος- φέρνουν κίνηση, φως, κόσμο, έσοδα και ασφάλεια» ανέφερε χαρακτηριστικά.

Κ. ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΙΑ ΣΤΙΣ ΟΔΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ

Σύμφωνα με στοιχεία του ΙΝΣΕΤΕ, κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2022 καταγράφηκαν 4,2 εκατομμύρια λιγότερες οδικές αφίξεις σε σύγκριση με το 2019, μείωση δηλαδή της τάξης του 35,7%.

Η αρμόδια τομεάρχης του ΣΥΡΙΖΑ Κατερίνα Νοτοπούλου, βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης, σχολίασε τη μείωση στον οδικό τουρισμό, αναφέροντας μεταξύ άλλων: «Οι απώλειες αυτές πλήττουν καίρια τη Βόρεια Ελλάδα, της οποίας οι τουριστικοί προορισμοί είναι στενά συνδεδεμένοι με τις οδικές αφίξεις επισκεπτών από γειτονικές χώρες. Οι γείτονές μας, για πρώτη φορά τόσο μαζικά τα τελευταία χρόνια, φαίνεται να επέλεξαν

άλλους προορισμούς. Δεν χρειάζεται κανείς να εξηγήσει τι σημαίνει αυτό για τη Θεσσαλονίκη, τη Χαλκιδική, τη Μακεδονία και τη Θράκη. Ο κ. Κικίλιας και η κυβέρνηση της ΝΔ πανηγυρίζουν για τις επιδόσεις στον

τουρισμό, όταν οι επιχειρήσεις του κλάδου στενάζουν από τα δυσβάστακτα λειτουργικά έξοδα που προκαλεί η ενεργειακή κρίση, την έλλειψη σχεδιασμού και την απουσία οποιασδήποτε μακρόπνοης πολιτικής».

Επίσης, η κ. Νοτοπούλου κάλεσε την κυβέρνηση να ασχοληθεί με τα πραγματικά προβλήματα, ώστε να μη χάθουν παραδοσιακές και δυνητικά νέες αγορές, τονίζοντας ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν «success story» στον τουρισμό, με καταστροφικές συνέπειες ειδικότερα για το τουριστικό προϊόν της Βόρειας Ελλάδας.

Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**

ΚΡΗΤΗ

ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

Με δυο σημαντικά βήματα προχωράει το εγχείρημα δημιουργίας βιώσιμου δικτύου υδατοδρομιών στην Κρήτη.

Συγκεκριμένα:

1) Κατατέθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2022 ο Τεχνικός Φάκελος για την Άδεια Ίδρυσης του Υδατοδρομίου Αγίας Γαλήνης Ρεθύμνου. Η Άδεια Ίδρυσης θα βγει στο όνομα του «Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ρεθύμνου.

Το Δ.Λ.Τ. Ρεθύμνου επέλεξε, ως ανάδοχο για την έκδοση της Άδειας την εταιρεία Ελληνικά Υδατοδρόμια, η οποία έχει ολοκληρώσει τις αδειοδοτήσεις των τριών πρώτων Υδατοδρομιών στην Ελλάδα (Κέρκυρα, Παζοί, Πάτρα) και ακολούθως τις Άδειες Ίδρυσης των Υδατοδρομιών Ρεθύμνου και Ίου.

2) Το Λιμενικό Ταμείο Νομού Χανίων έλαβε την πρωτοβουλία να δημιουργήσει Υδάτινο Πεδίο στο λιμάνι Κισσάμου Χανίων. Για το σκοπό αυτό, ολοκλήρωσε σχετική διαγωνιστική διαδικασία, επιλέγοντας τα Ελληνικά Υδατοδρόμια ως ανάδοχο για την έγκριση του εν λόγω Υδάτινου Πεδίου. Η εταιρεία έχει ολοκληρώσει την έγκριση του πρώτου πανελλαδικά Υδάτινου Πεδίου στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής, και ακολούθως στο Πόρτο Χέλι, στην Ερμιόνη και στο Λαύριο.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε κάθε εγκεκριμένο Υδάτινο Πεδίο επιτρέπεται να πραγματοποιούνται καθημερινά μέχρι έξι ζεύγη πτήσεων (προσθαλάσωση - αποθαλάσωση) ανά αεροπορική εταιρεία υδροπλάνων. Επιπλέον των έξι ζευγών πτήσεων, επιτρέπονται οι πτήσεις: αεροδιακο-

μιδής, γενικής αεροπορίας, πυρόσβεσης και έρευνας & διάσωσης.

Η Κρήτη, με την προσθήκη των δύο προαναφερομένων βημάτων, έρχεται πιο κοντά στον στόχο δημιουργίας εκτενούς δικτύου Υδατοδρομιών. Ήδη έχει εκδοθεί ή άδεια Ίδρυσης του Υδατοδρομίου Ρεθύμνου, ενώ στο τελικό στάδιο βρίσκεται το Υδατοδρόμιο Ιεράπετρας και ακολουθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης σε: Χερσόνησο, Χανιά, Ηράκλειο, Σητεία, Μαλεβίζι, Κόκκινο Πύργο Φαιστού, καθώς και Υδάτινα Πεδία σε Πλακιά και σε σειρά παραθαλάσσιων ξενοδοχείων της Κρήτης.

Η Κρήτη, μόλις ολοκληρωθεί η δημιουργία του δικτύου Υδατοδρομιών, θα αποτελέσει μια από τις κορυφαίες αγορές για τη δραστηριοποίηση υδροπλάνων στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία GRECIAN AIR SEAPLANES, που βρίσκεται σε διαδικασία απόκτησης Πιστοποιητικού Κοινοτικού Αερομεταφορέα (AOC) για πτήσεις υδροπλάνων, έχει συμπεριλάβει την Κρήτη στο δίκτυο προορισμών που θα εξυπηρετεί, προγραμματίζοντας να τη συνδέει με νησιά των Κυκλάδων, των Δωδεκανήσων και περιοχές της Πελοποννήσου που θα δημιουργηθούν υδατοδρόμια.

Η ευελιξία και η ταχύτητα του Υδροπλάνου θα επιτρέψει στους τουρίστες να πραγματοποιούν εκδρομές, με ένα ξεχωριστό τρόπο, τόσο σε μέρη εντός της Κρήτης όσο και σε κοντινά νησιά, αυξάνοντας τις επιλογές τους σε επισκεψιμότητα προορισμών. Ειδική μνεία θα πρέπει να γίνει για τις συνέργιες των Υδροπλάνων με την κρουαζιέρα. Τα Υδροπλάνα, κατά το χρονικό διάστημα της παραμονής κρουαζιερόπλοιων σε λιμάνια της Κρήτης, θα μπορούν να πραγματοποιούν περιηγητικές πτήσεις (sightseeing), παρέχοντας στους επιβάτες τους ένα μοναδικό τρόπο να δουν και να κρατήσουν στη μνήμη τους τα αξιοθέατα των διακοπών τους.

Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**

TUI

ΣΕ ΝΕΑ ΦΑΣΗ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ

«Ο όμιλος TUI εισέρχεται σε νέα φάση» αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος του οργανισμού, Sebastian Ebel, αξιολογώντας την ανάπτυξη της εταιρείας το 2022 και τολμώντας να προβεί σε προβλέψεις.

Sebastian Ebel

Σε συνέντευξη του κ. Ebel που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ομίλου, το μεγάλο αφεντικό της TUI επισημαίνει ότι παρά το γεγονός ότι το 2022 ξεκίνησε ουσιαστικά στη μέση της χρονιάς, η καλοκαιρινή σαιζόν ήταν καλή, ιδιαίτερα κατά το τέταρτο τρίμηνο, και τα λειτουργικά κέρδη έφτασαν τα 408 εκατ. ευρώ.

Παρά το γεγονός ότι οι καιροί θα συνεχίσουν να κρύβουν προκλήσεις για γεωπολιτικούς και μακροοικονομικούς λόγους, η TUI εισέρχεται σε μια νέα φάση, στην οποία θα επιδιώξει και πάλι την κερδοφορία της. «Έχουμε υπερβεί την υπαρξιακή κρίση και την έχουμε αφήσει πίσω μας» υπογράμμισε ο CEO.

«Τα ταξίδια παραμένουν σημαντικά για τους ανθρώπους και τα στοιχεία δείχνουν ότι το μοντέλο μας παραμένει ανέπαφο» πρόσθεσε. Έκανε λόγο για «σύννεφα» κατά τη θερινή σαιζόν, όπως για την «κατάρρευση» των αεροδρομιών, και όπως είπε «δυστυχώς το καλοκαίρι δεν ήταν όλοι οι συνεργάτες μας το ίδιο προετοιμασμένοι».

Στην πλειονότητά τους, οι ταξιδιώτες της TUI ταξίδεψαν χωρίς προβλήματα, όμως υπήρξαν και μη ικανοποιημένοι πελάτες, τόνισε. Για παράδειγμα στο Ην. Βασίλειο, κατά την έναρξη της σαιζόν, υπήρχαν προβλήματα για σχεδόν το 4% του πτητικού προγράμματος της TUI, με κύρια εμπόδια τα προβλήματα στην επίγεια εξυπηρέτηση και τους ελέγχους ασφάλειας.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 125.000 VOUCHER

Νέα κλήρωση για 125.000 voucher στο πλαίσιο του προγράμματος «Τουρισμός για Όλους» στα τέλη Ιανουαρίου ανακοίνωσε ο υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας. Κάθε άυλος λαχνός αντιστοιχεί σε 150 ευρώ που μπορούν να δαπανηθούν σε πολλά καταλύματα στην Ελλάδα μέχρι την 1η Ιουνίου, ενισχύοντας έτσι τις τουριστικές επι-

χειρήσεις την περίοδο πριν από την υψηλή ζήτηση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Τουρισμού, το πρόγραμμα πέτυχε ενίσχυσε τους εναλλακτικούς και μη νησιωτικούς προορισμούς. Στις πρώτες θέσεις προτίμησης των Ελλήνων το 2022 ήταν η Κεντρική Μακεδονία, η Πελοπόννησος, η Αττική και η Θεσσαλία, ενώ τη

μεγαλύτερη θετική μεταβολή τους χειμερινούς μήνες πέτυχαν η Δυτική Ελλάδα, η Δυτική Μακεδονία, η Θεσσαλία και το Βόρειο Αιγαίο. Από προορισμούς ξεχώρισαν οι μεγάλες πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), αλλά και πιο εναλλακτικοί, όπως το Τολό, τα Γιάννενα, η Αιδηψός, η Θάσος, τα Καλάβρυτα και η Καστοριά.

Ποιοι προορισμοί προτιμήθηκαν

Ανά Περιφέρεια:

- ✓ Στην Κεντρική Μακεδονία, πρώτοι προορισμοί ήταν η Θεσσαλονίκη, η Αριδαία και η Χαλκιδική.
- ✓ Στην Αττική, η Αθήνα, η Αίγινα και ο Πειραιάς.
- ✓ Στην Πελοπόννησο, το Τολό και το Ναύπλιο.
- ✓ Στη Θεσσαλία, ο Βόλος και η Πορταριά.
- ✓ Στο Νότιο Αιγαίο, η Νάξος και η Τήνος.
- ✓ Στη Στερεά Ελλάδα, η Αιδηψός και η Αράχωβα.
- ✓ Στην Ήπειρο, τα Ιωάννινα και η Πάργα.
- ✓ Στην Κρήτη, τα Χανιά και το Ρέθυμνο.
- ✓ Στην Α. Μακεδονία-Θράκη, η Θάσος και η Καβάλα.
- ✓ Στο Ιόνιο, πρώτοι προορισμοί του προγράμματος πέτυχε να αναδείχθηκαν η Λευκάδα και η Ζάκυνθος.
- ✓ Στη Δυτική Ελλάδα, τα Καλάβρυτα και η Πάτρα.
- ✓ Στη Δυτική Μακεδονία, η Καστοριά και η Φλώρινα.
- ✓ Στο Βόρειο Αιγαίο, η Λέσβος και η Χίος.

ΡΟΔΟΣ, ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΧΑΝΙΑ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΩΝ ΟΛΛΑΝΔΩΝ

Στην ετήσια διαδικτυακή έρευνα του δημοφιλούς ιστότοπου Griekenland.net, στην οποία συμμετείχαν 1.156 επισκέπτες, η πόλη της Ρόδου επιλέχθηκε από τους Ολλανδούς ως η αγαπημένη τους πόλη στην Ελλάδα για το 2023.

Η πόλη της Ρόδου έλαβε το 17% του συνόλου των ψήφων και ακολούθησαν η Αθήνα (15%) και η πόλη των Χανίων (14%). Τα Χανιά ήταν η αγαπημένη ελληνική πόλη για τους Ολλανδούς το 2022.

Αναλυτικά το top 5 των αγαπημένων ελληνικών πόλεων για τους Ολλανδούς το 2023:

1. Πόλη της Ρόδου (17%),
2. Αθήνα (15%),

3. Χανιά (14%),
4. Κως (13%) και
5. Ρέθυμνο (12%).

Μαζί, αυτές οι πέντε πόλεις, έλαβαν το 71% του συνόλου των ψήφων. Όπως υπογραμμίζει το Griekenland.net, ο αριθμός των ψήφων των 5 κορυφαίων ελληνικών πόλεων ήταν πολύ κοντά, μετά από χρόνια, γι' αυτό και ήταν εξαιρετικά συναρπαστική η διαδικασία για το ποια ελληνική πόλη θα κέρδιζε.

Μετά τις 5 πόλεις, ακολούθησαν:

Η πόλη της Κέρκυρας (7%), με το κέντρο της να είναι χαρακτηρισμένο ως μνημείο της UNESCO, και η Θεσσαλονίκη (6%), καθώς εκτός

από τα τουριστικά της ατού, έχει το πλεονέκτημα να είναι η δεύτερη πόλη της Ελλάδας με καθημερινές πτήσεις όλο το χρόνο από την Ολλανδία.

Οι άλλες επιλογές φέτος ήταν το Ηράκλειο (6%), η Καλαμάτα (3%), ο Βόλος (3%), τα Ιωάννινα (2%) και η Καβάλα (2%).

Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**

ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΜΗ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΑΠΟ ΤΑ 5 ΣΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑ

Ανακοινώθηκε η Άδεια Ίδρυσης του Υδατοδρομίου Κύμης με κοινή υπουργική απόφαση.

Το υδατοδρόμιο της Κύμης αποτελεί το πρώτο από τα συνολικά πέντε υδατοδρόμια στην Εύβοια που παίρνουν το πράσινο φως της αδειοδότησης και εντάσσει το νησί στον χάρτη των υδατοδρομίων, θέτοντας γερές βάσεις ώστε να συγκαταλέγεται στις πρώτες περιοχές της Ελλάδος που θα φιλοξενήσουν τα υδροπλάνα.

Εντός των επόμενων εβδομάδων αναμένεται η λήψη αδειών υδατοδρομίων σε Χαλκίδα, Αιδηψό, Κάρυστο και Αλιβέρι, αφού όλες οι εκκρεμότητες έχουν εξαιρεθεί και ο Οργανισμός Λιμένων Νομού Ευβοίας ΑΕ (ΟΛΝΕ) με τη Hellenic Seaplanes προχωρούν ακάθεκτοι στην ολοκλήρωση των εν λόγω projects υποδομής υδατοδρομίων.

Η Hellenic Seaplanes έχει ήδη στο χαρτοφυλάκιο της τις αδειο-

δοτήσεις των υδατοδρομίων Βόλου, Καλαμάτας, Πάτρας, Τήνου, Σκοπέλου και Κυλλήνης, ενώ σύντομα έγκριση υδατοδρομίου αποκτά η Πάτμος, ο Άλιμος, η Χίος, η Σκύρος, τα Φαρά, οι Οινούσες, η Σητεία και η Αμφιλοχία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού Λιμένα Ευβοίας, Γεροντίτης Σπυρίδων, ανέφερε: «Πρωθείται η ταυτόχρονη κατασκευή πέντε υδατοδρομίων στο νησί. Ευελπιστούμε σύντομα να ολοκληρωθεί η αδειοδότηση της Χαλκίδας και εντός των πρώτων μηνών του 2023 να πραγματοποιηθούν οι πρώτες πτήσεις με υδροπλάνο στην Εύβοια».

Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός ανέφερε: «Αναπτύσσεται ένα δίκτυο από λιμάνια, τουριστικά και αλιευτικά καταφύγια, μαρίνες και φυσικά υδατοδρόμια. Στα υδατοδρόμια δίνουμε μεγάλη έμφαση. Η έλευσή των υδροπλάνων προορίζεται να αλλάξει ριζικά τον χάρτη τουριστικών

μετακινήσεων αλλά και επιβατικών μεταφορών».

Το σχέδιο πτήσεων από και προς την Εύβοια

Το σχέδιο πτήσεων της Hellenic Seaplanes προβλέπει σε πρώτη φάση τη διασύνδεση του υδατοδρομίου Βόλου με αυτά του νησιού και των Σποράδων, Σκύρου και αργότερα τις πτήσεις από τα υδατοδρόμια της Εύβοιας προς την Αττική και τα πλησιέστερα υδατοδρόμια στις Κυκλάδες.

Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**

Από τον Μάρτιο απευθείας πτήσεις ΗΠΑ - Αθήνα

Μέσα στο πρώτο 15θήμερο του Μαρτίου θα ξεκινήσουν οι απευθείας πτήσεις αμερικανικών αεροπορικών εταιρειών προς τη χώρα μας, σύμφωνα με πληροφορίες που προέρχονται από το υπουργείο Τουρισμού. Έτσι, στις 10 Μαρτίου προγραμματίζεται η έναρξη των πτήσεων της Delta Airlines που θα συνδέουν την Αθήνα με τη Νέα Υόρκη και μέσα στον ίδιο μήνα αναμένεται να αρχίσουν οι πτήσεις των American Airlines και United. Την άνοιξη εξάλλου αναμένεται η επαναφορά των πτήσεων της Air Transat που θα συνδέουν τη χώρα μας με τον Καναδά.

Σημειώνεται ότι η Emirates συνδέει σταθερά την Ελλάδα με τις ΗΠΑ καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Τον Μάρτιο προγραμματίζεται η έναρξη της καμπάνιας προβολής του «ελληνικού

καλοκαιριού». Αυτή την περίοδο, τρέχει η καμπάνια του ΕΟΤ που προωθεί την Ελλάδα ως προορισμό city break και χειμερινού τουρισμού.

Ειδική αναφορά έκανε ο Υπουργός στους τουρίστες υψηλών εισοδημάτων, οι οποίοι, όπως σημείωσε, τόνωσαν τον τουρισμό το 2022. Όπως είπε «οι αεροπορικές εταιρείες δίνουν συνεχώς παρατάσεις στις απευθείας πτήσεις με τις ΗΠΑ και νομίζω ότι φέτος θα αρχίσουν νωρίτερα όλες οι εταιρείες τις απευθείας πτήσεις τους προς και από την Ελλάδα».

Διαβάστε περισσότερα **ΕΔΩ**

EUROWINGS

ΠΗΞΕΙΣ ΑΠΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΠΡΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΡΟΔΟ ΚΑΙ ΚΩ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Η θυγατρική αεροπορική εταιρεία της Lufthansa Eurowings θα σταθμεύσει έξι αεροσκάφη στο αεροδρόμιο Βερολίνου-Βρανδεμβούργου (BER) για το θερινό πρόγραμμα πτήσεων του 2023, το οποίο θα τεθεί σε ισχύ από τον Μάρτιο. Πέντε από τους τριάντα προορισμούς διακοπών από αυτό το αεροδρόμιο είναι νέοι, μεταξύ των οποίων και η Ζάκυνθος. Στην Ελλάδα, εκτός από τη Ζάκυνθο, θα υπάρχουν πτήσεις και προς το Ηράκλειο, τη Ρόδο και την Κω. Η Eurowings αύξησε τις πτήσεις προς τη Μαγιόρκα, προς την οποία θα υπάρχουν έως και 20 πτήσεις την εβδομάδα το επόμενο καλοκαίρι. Στην Ισπανία θα έχει επίσης πτήσεις προς το Αλικάντε, τη Μάλαγα και την Ίμπιζα, που είναι ο νέος προορισμός.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ - ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

ΠΟΣΟ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΤΟ 2023

Ο πληθωρισμός, το κόστος καυσίμων και ενέργειας και οι αυξήσεις στο εργατικό κόστος είναι κάποιοι από τους βασικότερους παράγοντες που πυροδοτούν αυξήσεις στις τιμές των επιμέρους υπηρεσιών του τουριστικού πακέτου και φυσικά στο ίδιο το τουριστικό πακέτο.

Το φαινόμενο είναι κοινό σε ευρωπαϊκό επίπεδο και φυσικά βρίσκει έδαφος και στην Ελλάδα. Ωστόσο, με την ανάγκη για ευελιξία να έχει πλέον γίνει απαραίτητη τα χρόνια που πέρασαν, η αγορά φαίνεται ότι ψάχνει να βρει τη νέα της θέση, ευτυχώς πατώντας σε μια αβέβαιη μεν, αλλά θετική σε κάθε περίπτωση, ανοδική πορεία της τουριστικής ζήτησης, που άντεξε σε πολύ δύσκολες συνθήκες και επανήλθε δυναμικά.

Σε αυτό το τοπίο, οι αυξήσεις στις τιμές είναι αναμφισβήτητες. **Το ερώτημα είναι πόσο μπορεί κάθε επιχείρηση να τις ανεβάσει και η απάντηση ποικίλλει.** Η τουριστική ζήτηση έχει δείξει προς το παρόν να απορροφά τις αυξήσεις, αλλά αυτό δεν είναι βέβαιο ότι θα συνεχιστεί στον ίδιο βαθμό και στο μέλλον. Ο τουρισμός έδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα αλλά είναι επίσης γνωστό ότι είναι «ευαίσθητος» στις διακυμάνσεις των τιμών.

Σε πρώτη φάση, στόχος των επιχειρήσεων είναι να καλυφθεί η αύξηση του κόστους λειτουργίας τους.

Οι ξενοδόχοι σε όλους τους προορισμούς κάνουν λόγο για απότομες αυξήσεις στο κόστος ενέργειας, τροφίμων και προσωπικού. Ταυτόχρονα, οι αεροπορικές εταιρείες είναι αντιμέτωπες με το πολύ υψηλότερο κόστος καυσίμων.

Η απόφαση για το ποσοστό των αυξήσεων εξαρτάται -μεταξύ άλλων- από την ανταγωνιστικότητα της κάθε υπηρεσίας, τη μοναδικότητα / σπανιότητα, τη ζήτηση και την ελαστικότητα που αυτή δείχνει και τον ανταγωνισμό. Οι επιχειρήσεις παρακολουθούν από

κοντά τις εξελίξεις και μεταβάλλουν ανάλογα την τιμολογιακή τους πολιτική, ενώ φαίνεται ότι οι δεσμεύσεις τύπου Committed με προκαταβολές δεν αποτελούν την πρώτη επιλογή.

Χαρακτηριστικό της αυξομείωσης των τιμών αποτελεί η μέση τιμή των αεροπορικών εισιτηρίων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που κυμάνθηκαν από 0% έως και 30%, αλλά και των ξενοδοχείων.

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ - TOUR OPERATORS ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα μηνύματα από τις βασικές αγορές της Ελλάδας είναι ενθαρρυντικά. Σε πολλές περιπτώσεις, η χώρα μας (για την ακρίβεια, συνήθως συγκεκριμένοι γνωστοί και καταξιωμένοι τουριστικά προορισμοί) βρίσκεται ανάμεσα στις πρώτες θέσεις επιθυμητών προορισμών.

Το ερώτημα είναι πόσο μπορεί να αξιοποιήσει αυτό το θετικό κλίμα η ξενοδοχειακή αγορά. Και σε αυτή την περίπτωση, η απάντηση διαφέρει σημαντικά από προορισμό σε προορισμό και από ξενοδοχείο σε ξενοδοχείο. **Κερδισμένοι είναι οι γνωστοί προορισμοί και τα ξενοδοχεία υψηλών κατηγοριών που έχουν καλύτερη διαπραγματευτική ικανότητα.**

Στις διαπραγματεύσεις των ξενοδόχων με τους tour operators για το 2023, η αύξηση του 10% φαίνεται να αποτελεί τη βάση των συζητήσεων που θέτουν οι ξενοδόχοι.

Ωστόσο, σε κάποιες περιπτώσεις, υπάρχουν αναφορές για μικρότερες αυξήσεις σε χαμηλότερων κατηγοριών ξενοδοχεία ή σε προορισμούς λιγότερο αναπτυγμένους και γνωστούς.

Παράλληλα, οι εκπτώσεις που συνήθως ζητούν οι tour operators για τις έγκαιρες προκρατήσεις (early booking discounts) τείνουν να ελαχιστοποιηθούν ως «αντίδραση» στις τεράστιες μειώσεις των προκαταβολών από την πλευρά τους. Οι αντιδράσεις αυτές αποτελούν συνέπεια της ευελιξίας που επιθυμούν να διατηρήσουν οι επιχειρήσεις, έχοντας την εμπειρία των προηγούμενων ετών, αλλά και της αστάθειας που συνεχίζει να χαρακτηρίζει το γενικό οικονομικό και γεωπολιτικό τοπίο.

Κατά τα άλλα, το παιχνίδι που παίζεται κάθε χρόνο μεταξύ ξενοδοχείων και tour operators «Δώσε εκπτώσεις για να κερδίσεις πληρότητες» συνεχίζεται.

Ωστόσο, φέτος έχει εισέλθει μια καθοριστική νέα παράμετρος. Αυτή της αύξησης του κόστους λει-

τουργίας που θέτει κόκκινες γραμμές στα περιθώρια για εκπτώσεις. Οι ξενοδόχοι θα πρέπει να εξετάσουν το κατά πόσο είναι βιώσιμες οι εκπτώσεις που οδηγούν σε αυξήσεις μικρότερες του 10%.

Γνώστες της αγοράς αναφέρουν ότι τα ξενοδοχεία που θα «υποκύψουν» σε αυτές υπό τις πιέσεις των δανειακών ή άλλων υποχρεώσεων είναι πολύ πιθανό να αναγκαστούν να κάνουν επίσης «εκπτώσεις» στην ποιότητα των υπηρεσιών τους - και αυτό θα ήταν μακροχρόνια επικίνδυνο. Το καυτό δίλημμα «μεγαλύτερες εκπτώσεις με καλύτερες πληρότητες ή υψηλότερες τιμές με μικρότερες πληρότητες» είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα για δυνατούς παίκτες.

ΟΙ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων

Με τον πληθωρισμό στην ΕΕ να είναι κατά μέσο όρο 9,3% το 2022, είδαμε τις τιμές των εισιτηρίων να απογειώνονται την περίοδο της υψηλής ζήτησης, φτάνοντας περίπου στο +30%, σε σχέση με το 2021, και στη συνέχεια να υποχωρούν περίπου στο μισό, παραμέ-

νοντας σε κάθε περίπτωση πάνω από τον πληθωρισμό.

Οι υψηλές τιμές στο τέλος του 2022 -προβλέπει ο Eurocontrol- θα παραμείνουν υψηλές και το 2023.

Όπως δείχνουν τα διαθέσιμα στοιχεία από την αρχή του 2022 έως και τον Οκτώβριο, οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων έχουν αυξηθεί κατά 14% σε σύγκριση με το 2021 (με τη μεγαλύτερη αύξηση να αγγίζει το +29%

τον Ιούλιο του 2022), πολύ πάνω από το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στην οικονομία.

Η αύξηση στις τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων ξεπέρασε τον πληθωρισμό, αρχίζοντας από τον Απρίλιο του 2022. Η μεγάλη αυτή αύξηση αντικατοπτρίζει, μεταξύ άλλων, τη διαρκή ζήτηση, τις μειωμένες επιλογές πτήσης και τις υψηλότερες τιμές καυσίμων αεροσκαφών.

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Ο πληθωρισμός δημιούργησε το κατάλληλο έδαφος για πολύ μεγάλες αυξήσεις, αντίστοιχες με αυτές των αεροπορικών εισιτηρίων, και στις τιμές στα ξενοδοχεία αυτό το καλοκαίρι. Ο Dan Beauchamp, επικεφαλής του τμήματος παγκόσμιων επιχειρηματικών συμβούλων της American Express Global Business Travel στην Ευρώπη, μιλώντας στο Institute of Travel Management Trending, σημείωσε ότι θεωρεί πιθανό οι αυξήσεις αυτές να συνεχιστούν και το 2023.

Όπως δήλωσε, αιτία των αυξήσεων είναι οι οικονομικές πιέσεις που δέχονται τόσο οι αεροπορικές εταιρείες όσο και τα ξενοδοχεία, σημειώνοντας ότι η τιμολογιακή πολιτική θα λάβει υπόψη της την πορεία των επιτοκίων το 2023. Η πρόβλεψή του ήταν ότι «οι τιμές θα συνεχίσουν να ανεβαίνουν».

Περιέγραψε την τιμολόγηση των ξενοδοχείων ως

«σούπερ επιθετική» φέτος, επισημαίνοντας ότι «το τρίτο τρίμηνο, οι τιμές ήταν 30% αυξημένες σε σχέση με το 2019, και αυτό συνεχίστηκε και στο τέταρτο τρίμηνο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα αυξήσεις αυτού του επιπέδου -αν υπήρχαν- αποτε-

λούσαν την εξαίρεση και όχι τον κανόνα». Ωστόσο, οι δηλώσεις Beauchamp σκιαγραφούν ενδιαφέρουσες τάσεις της αγοράς.

«Τα ξενοδοχεία έχουν αυξήσει τους μισθούς κατά 10% - 15%, ή ακόμη και 20%» σημειώνει ο Dan Beauchamp και προσθέτει ότι «κανείς δεν μπορεί ακόμη να υπολογίσει την απόδοση της επένδυσης σε ένα ταξίδι. Αλλά

μπορείτε να δείτε τη συσχέτιση μεταξύ της πυκνότητας των ταξιδιών και των εσόδων».

Πρόβλεψε, επίσης, ότι «θα υπάρξει μικρότερος όγκος ταξιδιών. Έχουμε ήδη αρχίσει να το βλέπουμε αυτό. Τα ταξίδια επηρεάζονται ιδιαίτερα από τον πληθωρισμό».

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5 ΑΣΤΕΡΩΝ

ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΣΕ ΤΙΜΕΣ, ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Αυξημένο ενδιαφέρον για ξενοδοχεία πολυτελείας και στροφή του ελληνικού τουρισμού προς αγορές υψηλότερου εισοδήματος διαπιστώνει μελέτη της ΕΥ Ελλάδος.

Η στροφή προς αγορές υψηλότερου εισοδήματος είναι εξαιρετικά σημαντική, σημειώνεται στη μελέτη, καθώς, πέραν της συμβολής στην αύξηση των εσόδων, μπορεί να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του κλάδου σε μελλοντικές κρίσεις ή απότομες κάμψεις της ζήτησης.

ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ - ΙΣΧΥΡΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 5ΑΣΤΕΡΩΝ

Η μελέτη εξετάζει αναλυτικά τις πρόσφατες εξελίξεις στον ξενοδοχειακό κλάδο, ο οποίος, μετά την καθίζηση του 2020, κατέγραψε ισχυρή ανάκαμψη.

Συγκεκριμένα, για το 2022, ειδικά μεταξύ Μαΐου και Σεπτεμβρίου, τα έσοδα των ξενοδοχείων προσέγγισαν τα επίπεδα προ πανδημίας, παρά το γεγονός ότι περιορίστηκε ο συνολικός αριθμός των διανυκτερεύσεων των επισκεπτών. Τον Οκτώβριο, μάλιστα, τα έσοδα των ξενοδοχείων αυξήθηκαν κατά 25%, σε σύγκριση με τα επίπεδα του αντίστοιχου μήνα του 2019.

Η δυσανάλογη αύξηση των εσόδων σε σχέση με τον αριθμό των διανυκτερεύσεων εξηγείται από την αύξηση της μέσης τιμής ανά διανυκτέρευση (average daily rate - ADR), η οποία το 2021 αυξήθηκε σημαντικά, ξεπερνώντας τα επίπεδα του 2019. Η αύξηση της μέσης τιμής ανά διανυκτέρευση, όπως και της είσπραξης ανά διαθέσιμο δωμάτιο (revenue per available room - RevPaR), συνεχίστηκε και το 2022, με τους δύο δείκτες να ξεπερνούν τα επίπεδα του 2019 κατά 18% και 17% αντίστοιχα, για το διάστημα Ιουνίου - Οκτω-

βρίου. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται, προφανώς, στα υψηλότερα κόστη. Ωστόσο, επιβεβαιώνει και την αλλαγή του μείγματος των ταξιδιωτών που επισκέπτονται τη χώρα μας, με μεγαλύτερη συμμετοχή επισκεπτών υψηλότερου εισοδήματος. Είναι χαρακτηριστικό ότι η αύξηση της μέσης τιμής ανά διανυκτέρευση μεταξύ Αυγούστου 2019 και 2021 για τα ξενοδοχεία πέντε αστέρων έφτασε το 17% έναντι 5% για το σύνολο των ξενοδοχείων.

Παράλληλα, το 2021 ανέκαμψαν και τα ποσοστά πληρότητας των ξενοδοχείων, χωρίς ωστόσο να προσεγγίσουν τα επίπεδα του 2019. Και πάλι, τα ξενοδοχεία πέντε και τεσσάρων αστέρων κατέγραψαν υψηλότερα ποσοστά πληρότητας από τα ξενοδοχεία χαμηλότερων προδιαγραφών. Η βελτίωση των ποσοστών πληρότητας συνεχίστηκε και το 2022, πλησιάζοντας τα επίπεδα του 2019. Ενδεικτικά, στην αγορά της Αθήνας, η πληρότητα για τους κρίσιμους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο έφτασε ποσοστά 91%, 89%, 82% και 93% αντίστοιχα, οριακά χαμηλότερα από το 2019 (93%, 90%, 84% και 95%). Για τον Οκτώβριο, όμως, η πληρότητα το 2022 φέτος ξεπέρασε ελαφρά τον αντίστοιχο μήνα του 2019 (86,8% το

2022 σε σχέση με το 86,4% το 2019), οδηγώντας την αγορά της Αθήνας σε δυναμικό κλείσιμο της χρονιάς.

ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ

Επενδυτές και επενδύσεις έχουν δείξει έμπρακτα τη στροφή τους προς τα 5άστερα ξενοδοχεία τα τελευταία χρόνια.

Ως προς το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας και τις επενδύσεις την τελευταία τριετία, η μελέτη αναφέρει:

«Παρά τις αρνητικές συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία, ο συνολικός αριθμός των κλινών των ελληνικών ξενοδοχείων αυξήθηκε τόσο το 2020 όσο και το 2021, φτάνοντας τις 442.000 κλίνες, καταγράφοντας σωρευτική αύξηση 1,8%. Στο ίδιο διάστημα, οι κλίνες των ξενοδοχείων πέντε αστέρων αυξήθηκαν κατά 8%. Το αυξημένο ενδιαφέρον για τα πολυτελή ξενοδοχεία επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία για τις ανακαινίσεις. Οι δαπάνες για ανακαινίσεις μειώθηκαν από 985 εκατ. το 2019, σε 337 εκατ. ευρώ το 2020, αλλά ανέκαμψαν σημαντικά το 2021, φτάνοντας τα 830 εκατομμύρια ευρώ. Στο διάστημα αυτό, η συμμετοχή των ξενοδοχείων πέντε αστέρων στις συνολικές δαπάνες για ανακαινίσεις αυξήθηκε από 25% σε 48%».

ΑΝΑΚΑΜΠΤΕΙ Η ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ 83% ΤΟΥ 2019 Η ΕΥΡΩΠΗ. ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ 101%. ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ

Ανακάμπτει, παρά τα προβλήματα η διεθνής και ευρωπαϊκή αεροπορική κίνηση, αν και όχι με τόσο γοργό ρυθμό όπως είχε αρχικά προβλεφθεί. Η ευρωπαϊκή εναέρια κυκλοφορία ανέκτησε το 2022 το 83% της αεροπορικής κίνησης του 2019, σύμφωνα με τα στοιχεία του Eurocontrol (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας). Ο Eurocontrol αναμένει ότι το 2023 η συνολική κίνηση θα φτάσει το 92% των επιπέδων προ-COVID.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Η Ελλάδα τα πήγε πολύ καλά, κατακτώντας μία από τις πρώτες θέσεις στη σχετική λίστα ανάκαμψης της κίνησης σε σχέση με το 2019. Συγκεκριμένα, ξεπέρασε τα επίπεδα του 2019, φτάνοντας στο 101% του όγκου που είχε καταγραφεί τρία χρόνια νωρίτερα. Η Γερμανία ανέκτησε το 75% της εναέριας κυκλοφορίας του 2019, η Γαλλία το 86%, η Ισπανία το 91% και η Πορτογαλία το 96%. Η Αλβανία έφτασε στο 137% του 2019.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας, όπως έχει ήδη γνωστοποιήσει, μεταθέτει για ένα έτος αργότερα από τις αρχικές προβλέψεις, δηλαδή για το 2025, την εκτίμηση για ολική επαναφορά της ευρωπαϊκής αεροπορικής κίνησης στα επίπεδα του 2019. Οι λόγοι που αναφέρει είναι η οικονομική ύφεση, ο πληθωρισμός και ο κίνδυνος να συνεχιστεί ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Το 2022 οι αεροπορικές εταιρείες και τα αεροδρόμια στην Ευρώπη δέχτηκαν σχεδόν 2 δισεκατομμύρια επιβάτες, έναντι 2,42 δισεκατομμυρίων το 2019, με «έντονες ανισότητες» ανάλογα με τις χώρες και τους αερομεταφορείς. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν όλες τις αναχωρήσεις και αφίξεις στο ευρωπαϊκό έδαφος.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Κορυφαίες στην ανάκαμψη των αεροπορικών εταιρειών το 2022

ήταν οι εταιρείες χαμηλού κόστους, ανακτώντας το 85% της κυκλοφορίας του 2019, έναντι του 75% των κλασικών αερομεταφορέων. Τις καλύτερες επιδόσεις είχαν η Wizz Air (που έφτασε στο 114% των πτήσεων του 2019). Η Ryanair ενίσχυσε την πρώτη της θέση στην Ευρώπη, πραγματοποιώντας το 2022 το 109% των πτήσεων που είχε κάνει τρία χρόνια νωρίτερα, όπως η Volotea. Οι πτήσεις της Air France ανήλθαν στο 80% του επιπέδου του 2019, οι πτήσεις της Lufthansa στο 72%, λίγο καλύτερα από την British Airways (71%), σύμφωνα με τον Eurocontrol.

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ - ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ

Τα κορυφαία αεροδρόμια της Ευρώπης δυσκολεύτηκαν να ανακτήσουν περισσότερο από το 83% της κίνησης του 2019. Το Istanbul iGA κατέλαβε την πρώτη θέση, έχοντας περίπου το 100% των επιπέδων του 2019.

Ο Eurocontrol αναμένει ότι το 2023 η συνολική κίνηση θα φτάσει στο 92% των επιπέδων προ-COVID. Εκτιμά ότι η χρονιά που μόλις ξεκίνησε θα είναι δύσκολη, καθώς το στοίχημα είναι να περιοριστούν οι καθυστερήσεις πτήσεων, κάτι που επηρέασε πολλούς ταξιδιώτες κυρίως στις αρχές του καλοκαιριού του 2022. Λόγω της έλλειψης εργατικού δυναμικού στα αεροδρόμια,

ο αριθμός των πτήσεων που αφίχθησαν και αναχώρησαν στην ώρα τους ανήλθε αντίστοιχα σε 72% και 66% του συνόλου, δηλαδή 6 ή 7 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα σε σχέση με το 2019.

Ο Eurocontrol τονίζει ότι πρέπει να λυθούν ζητήματα διαθεσιμότητας εναέριου χώρου, σημείων συμφόρησης, αυξανόμενης ζήτησης και αλλαγών στο σύστημα. Όλα αυτά, τονίζει, σημαίνουν ότι το 2023 θα χρειαστούν τεράστιες προσπάθειες από τον ίδιο τον Οργανισμό και όλους τους επιχειρησιακούς παράγοντες, για να ανταποκριθούν στις δυσκολίες χωρητικότητας και να περιορίσουν τις καθυστερήσεις.

Σε διαφορετική περίπτωση, θα έχουμε τα ίδια φαινόμενα με τη χρονιά που πέρασε, με άγνωστες συνέπειες στην αγορά. Οι μεγάλες ουρές και καθυστερήσεις στα αεροδρόμια, που βάζουν τους ταξιδιώτες σε δοκιμασία, και οι ακυρώσεις πτήσεων συνθέτουν μια εικόνα που θέτει σοβαρά ερωτηματικά για το πόσο και πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε μια αύξηση της ζήτησης υπό τις παρούσες συνθήκες.

Το ενθαρρυντικό είναι ότι μέχρι να έρθει η νέα καλοκαιρινή σαιζόν-εποχή όπου η ζήτηση κορυφώνεται- υπάρχει χρόνος, και η εμπειρία που έχει αποκτηθεί θα φανεί πολύτιμη.

ΝΕΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σε πρόσφατη μελέτη της ΕΥ Ελλάδος για τον ελληνικό τουρισμό καταγράφονται ενδιαφέροντα συμπεράσματα και τάσεις που θα επιδράσουν στην τουριστική ζήτηση. Οι πηγές που αναφέρονται είναι ποικίλες και αξιόπιστες. Εδώ παραθέτουμε ορισμένα από τα στοιχεία που σκιαγραφούν μελλοντικές τάσεις της τουριστικής ζήτησης.

Δείτε όλο το [ey-industry-pulse-report-travel-and-tourism ΕΔΩ](#)

Οι εταιρείες του κλάδου αλλά και οι αρμόδιες αρχές πρέπει αρχικά να μελετήσουν και να κατανοήσουν τις αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών, τις οποίες επιτάχυνε η πανδημία, όπως: ο συνδυασμός εργασίας και ταξιδιού, στο πλαίσιο επιδίωξης καλύτερης ισορροπίας επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, η αναζήτηση λιγότερο γνωστών και πολυσύχναστων προορισμών και η προτίμηση προς διακοπές που προάγουν την προσωπική ευεξία.

Τάσεις που θα επιδράσουν στις μελλοντικές αποφάσεις για ταξίδια

Θα αποφύγουν δημοφιλείς και πολυσύχναστους προορισμούς

64%

Θα επιλέξουν έναν προορισμό εναλλακτικό από αυτόν της προτίμησής τους

31%

Θεωρούν τον βιώσιμο τουρισμό σημαντικό

81%

Σχεδιάζουν να ταξιδέψουν εκτός των περιόδων αιχμής

40%

Τι επέλεξαν οι ταξιδιώτες την προηγούμενη περίοδο

Ταξίδεψαν εκτός των περιόδων αιχμής

33%

Επέλεξαν να επισκεφτούν έναν λιγότερο δημοφιλή προορισμό

27%

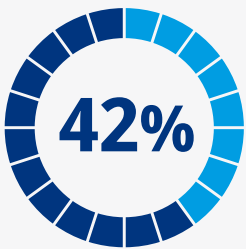
ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΟΥΝ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Παράλληλα με τις τάσεις στις προτιμήσεις των καταναλωτών, βρίσκονται σε εξέλιξη και αλλαγές που μετασχηματίζουν τον ίδιο τον κλάδο.

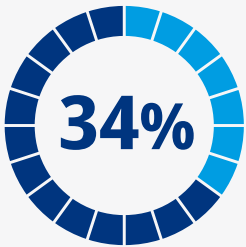
Οι ταξιδιώτες σήμερα αναζητούν προορισμούς οι οποίοι να προάγουν την έννοια του βιώσιμου τουρισμού, μέσω της βέλτιστης χρήσης των πόρων του περιβάλλοντος, του σεβασμού στην κοινωνική και πο-

λιτιστική ταυτότητα των τοπικών κοινοτήτων και της εξασφάλισης οικονομικού και κοινωνικού οφέλους για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε μακροπρόθεσμη βάση. Οι τάσεις αυτές θα επηρεάσουν ποικιλοτρόπως τις επιχειρήσεις και τους προορισμούς, αλλά και κάθε επιμέρους στοιχείο που συνθέτει το πολύπλοκο τουριστικό προϊόν.

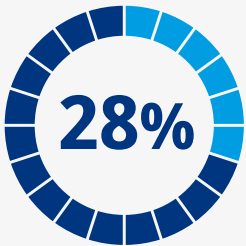
Πολλοί δεν γνωρίζουν πού θα βρουν λιγότερο πολυσύχναστες τοποθεσίες / προορισμούς

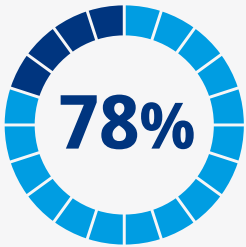
Πάνω από δύο στους πέντε ταξιδιώτες αγωνίζονται να βρουν ελκυστικούς προορισμούς που έχουν λιγότερο κόσμο.

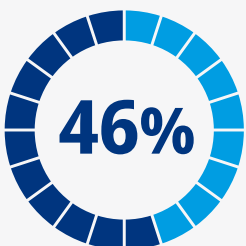
Πάνω από το ένα τρίτο αισθάνονται ότι δεν είναι δυνατόν να βρεθούν βιώσιμες ταξιδιωτικές επιλογές σε πόλεις ή άλλους δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς.

Περίπου το ένα τρίτο δηλώνει ότι οι ταξιδιωτικές εταιρείες που προτείνουν εναλλακτικούς προορισμούς για την πρόληψη της υπερσυγκέντρωσης τουριστών τούς ενθαρρύνουν να κάνουν πιο βιώσιμες ταξιδιωτικές επιλογές.

Εντυπωσιακό ποσοστό των ταξιδιωτών δήλωσε ότι σκοπεύουν να μείνουν σε μια βιώσιμη ιδιοκτησία τουλάχιστον μία φορά τον επόμενο χρόνο.

Λίγο λιγότεροι από τους μισούς ταξιδιώτες έχουν μείνει τουλάχιστον μία φορά τον τελευταίο χρόνο σε μια βιώσιμη διαμονή.

Πηγή: έρευνα της Booking.gr, Sustainable Travel Report 2022

Οι λόγοι που οδήγησαν όσους έμειναν σε ένα βιώσιμο κατάλυμα να το επιλέξουν

Ήθελαν να βοηθήσουν στη μείωση του αντίκτυπου στο περιβάλλον

Ήθελαν να έχουν μια πιο σχετική με τον τόπο εμπειρία

Πιστεύουν ότι βοηθούν καλύτερα την τοπική κοινότητα

Πηγή: έρευνα της Booking.gr, Sustainable Travel Report 2022

Οι τάσεις δημιουργούν ευκαιρίες για όλους

Καταλύματα

Να υιοθετήσουμε περισσότερο αιεφόρες επιλογές

Πλατφόρμες

Να προβάλλουν περισσότερο βιώσιμες επιλογές

Ταξιδιώτες

Να ανακαλύψουν εναλλακτικές λύσεις για το πού και πότε θα ταξιδέψουν χωρίς να «θυσιάσουν» το επίπεδο εμπειρίας τους

Δείτε όλη της έρευνα της Booking.gr, Sustainable Travel Report 2022 **ΕΔΩ**

ΕΛΛΑΔΑ 2.0: 10,53 ΔΙΣ. ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΤΟ 2022

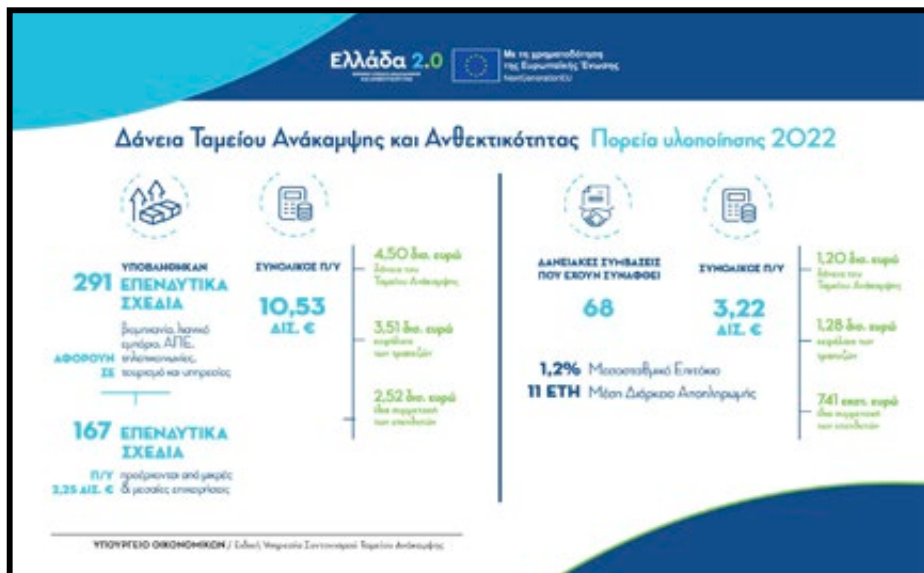
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Σε 10,53 δισ. ευρώ ανέρχεται ο συνολικός προϋπολογισμός των 291 επενδυτικών σχεδίων που υποβλήθηκαν στο δανειακό σκέλος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» μέσα στο 2022.

Από αυτά τα 10,53 δισ. ευρώ, 4,5 δισ. ευρώ αντιστοιχούν σε δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), 3,51 δισ. ευρώ σε κεφάλαια τραπεζών και 2,52 δισ. ευρώ σε ίδια συμμετοχή των επενδυτών.

Τα παραπάνω σχέδια βρίσκονται σε διάφορα στάδια που προβλέπονται στο πλαίσιο του «Ελλάδα 2.0» (π.χ. προέγκριση, αξιολόγηση, έγκριση, συμβασιοποίηση) και αφορούν διαφορετικούς κλάδους της οικονομίας (βιομηχανία, λιανικό εμπόριο, ηλεκτροπαραγωγικές επενδύσεις - ΑΠΕ, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό και υπηρεσίες).

Αξίζει να επισημανθεί πως από τις 291 επενδυτικές προτάσεις, οι 167, ύψους 2,25 δισ. ευρώ, προέρχονται από μικρές και μεσαίες

επιχειρήσεις. Ήδη, από το σύνολο των σχεδίων, έχουν υπογραφεί 68 δανειακές συμβάσεις (έως 30.12.2022), με τον προϋπολογισμό των ισάριθμων επενδυτικών σχεδίων να διαμορφώνεται σε 3,22 δισ. ευρώ.

Από το ποσό αυτό, 1,20 δισ. ευρώ αντιστοιχούν σε δάνεια ΤΑΑ,

1,28 δισ. ευρώ προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και τα υπόλοιπα 741 εκατ. ευρώ είναι ίδια συμμετοχή των επενδυτών.

Το μεσοσταθμικό επιτόκιο των παραπάνω δανειακών συμβάσεων διαμορφώνεται σε 1,2% και η μέση διάρκεια αποπληρωμής των δανείων στα 11 έτη.

ΘΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ, Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

Στις δανειακές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί συμπεριλαμβάνονται πολλές βιομηχανικές και τουριστικές επενδύσεις, οι οποίες συμβάλλουν καταλυτικά στην τόνωση των τοπικών οικονομιών. Σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια, ο κ. Σκυλακάκης δήλωσε: «Το δανειακό σκέλος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι ένα εξαιρετικά επιτυχημένο αναπτυξιακό εργαλείο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία υλοποίησής του. Καταγράφεται έντονο ενδιαφέρον από την επενδυτική κοινότητα, καθώς μέσα σε ένα εξάμηνο (30.6.2022 υπεγράφη η πρώτη δανειακή σύμβαση) κατατέθηκαν 291 προτάσεις, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 10,5 δισ.

ευρώ, ενώ οι επενδύσεις είναι διασκορπισμένες γεωγραφικά σε πάνω από 100 δήμους σε ολόκληρη τη χώρα. Μάλιστα, στις δανειακές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί συμπεριλαμβάνονται πολλές βιομηχανικές και τουριστικές επενδύσεις, οι οποίες συμβάλλουν καταλυτικά στην τόνωση των τοπικών οικονομιών, ενώ πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζει το συγκεκριμένο εργαλείο και στην πράσινη ενεργειακή μετάβαση. Αποτελώντας το μεγαλύτερο και ταχύτερο επενδυτικό εργαλείο που είχε ποτέ η χώρα, το δανειακό σκέλος του Ταμείου Ανάκαμψης έχει πολλές ακόμα δυνατότητες, αφού μπορεί να καλύψει επενδυτικά σχέδια συνολικού ύψους περίπου 30 δισ. ευρώ».

HORECA 2023

Η HORECA έρχεται 10-13 Φεβρουαρίου για να αποτελέσει μια μεγάλη εμπορική συνάντηση για τους επαγγελματίες του Τουρισμού και της Μαζικής Εστίασης.

Η έκθεση θα αποτελέσει τόπο ενημέρωσης, με ένα εύρος συμμετοχών 500 εκθετών που εκπροσωπούν όλους τους στρατηγικής σημασίας κλάδους που απευθύνονται στον επιχειρηματία της φιλοξενίας, αλλά και με πλούσιες και ανανεωμένες παράλληλες εκδηλώσεις.

Οι επαγγελματίες θα έχουν την ευκαιρία να δουν νέες τάσεις, καινοτόμα προϊόντα και σύγχρονες τεχνολογίες. Επίσης, θα ανακαλύψουν από κοντά προτάσεις που έχουν ως στόχο να κάνουν τις επιχειρήσεις λειτουργικές και μοντέρνες, αλλά και λύσεις για ενεργειακή αναβάθμιση και εξοικονόμηση φυσικών πόρων και κόστους, το οποίο αυτή τη στιγμή είναι το νούμερο ένα ζητούμενο για αυτούς.

SPECIAL EVENTS ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΤΑΣΕΙΣ

Η έκθεση θα φιλοξενήσει και φέτος μια σειρά από παράλληλες εκδηλώσεις.

Στο 6ο Διεθνές Φόρουμ Φιλοξενίας με τη σφραγίδα του ΞΕΕ, παγκοσμίου βεληνεκούσ στελέχη του hospitality θα αναλύσουν τις τάσεις που διαμορφώνουν την επόμενη ημέρα της φιλοξενίας και θα αναδείξουν τη βιωσιμότητα ως μοχλό ανάπτυξης του τουρισμού.

Καταξιωμένοι chefs της εγχώ-

ριας γαστρονομίας και της παγκόσμιας σκηνης θα παρουσιάσουν νέες τάσεις και τεχνικές που επικρατούν παγκοσμίως. Επίσης, θα βραβευτούν 4 εστιατόρια από την Ελλάδα για το μοναδικό γαστρονομικό τους concept, καθώς και για τη zero waste φιλοσοφία τους.

Το stage του Coffee Events θα φιλοξενήσει τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Καφέ Barista, Brewers Cup, Cup Tasters.

Μπορείτε να δείτε **ΕΔΩ** όλους τους εκθέτες της HORECA 2023.

FOOD EXPO 2023

Με 1.300 εκθέτες και πάνω από 30.000 food traders από την Ελλάδα αλλά και από όλο τον κόσμο που αναμένεται να την επισκεφτούν, η FOOD EXPO 2023 θα επιβεβαιώσει τον τίτλο της ως το μεγαλύτερο εμπορικό forum για τρόφιμα και ποτά στη ΝΑ Ευρώπη! Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί 18-20 Μαρτίου και θα συμμετάσχουν οι μεγαλύτερες παραγωγικές και μεταποιητικές μονάδες Τροφίμων και Ποτών. Οι ξένοι εκθέτες που θα συμμετάσχουν θα φτάσουν τους 280.

850 hosted buyers θα πραγματοποιήσουν περίπου 17.000 b2b meetings με τους εκθέτες.

Κατά τη διάρκεια της φυσικής έκθεσης θα λειτουργήσει και η

ψηφιακή πλατφόρμα.

Ενταγμένη στο πλαίσιο της FOOD EXPO είναι και η OENOTELIA, με όλο το εύρος του ελληνικού οινογαστρονομικού πλούτου.

Η έκθεση προβάλλει και αναδεικνύει τα προϊόντα των παραγωγών από κάθε γωνιά της χώρας μας.

Δώδεκα Περιφέρειες έχουν οριστικοποιήσει τη συμμετοχή τους και συγκεκριμένα οι: Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας, Πελο-

ποννήσου, Αττικής, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, καθώς και τα Επιμελητήρια Αχαΐας και Σερρών αλλά και οι Δήμοι Σπάτων-Αρτέμιδος, Κρωπίας, Μαρκόπουλου και Λαυρεωτικής.

Μπορείτε να δείτε **ΕΔΩ** τη λίστα εκθετών FOOD EXPO 2023.

ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΥΨΗΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ανέκαθεν, και πολύ περισσότερο σήμερα μετά την κρίση της πανδημίας, η καθαριότητα αποτελεί το αδιαπραγμάτευτο πρώτης προτεραιότητας κριτήριο επιλογής ενός ξενοδοχείου, όπως συμπεραίνουν σχετικές έρευνες. Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις δεν μπορούν παρά να «υπακούσουν» στις απαιτήσεις των πελατών τους και κατά συνέπεια το «Laundry» αποτελεί ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο τμήμα στην οργάνωση μιας ξενοδοχειακής μονάδας, κάθε κατηγορίας και δυναμικότητας, καθώς είναι επιφορτισμένο με τη διαδικασία της φροντίδας του ιματισμού της επιχείρησης. Η συλλογή, το πλύσιμο, το σιδέρωμα, η αντικατάσταση και η διανομή είναι μερικές από τις βασικές αρμοδιότητες του τμήματος, είτε λειτουργεί εσωτερικά στη μονάδα είτε αποτελεί outsourcing υπηρεσία.

Ο καθαρισμός του ιματισμού των ξενοδοχείων απαιτεί ταχύτητα, σχολαστικότητα και υψηλή απόδοση. Ταυτόχρονα, τα μηχανήματα πρέπει να διακρίνονται για την ευκολία στη χρήση τους και τη λειτουργικότητά τους, να είναι αξιόπιστα και να εξασφαλίζουν την καθαριότητα και την υγιεινή με τον πιο οικονομικό και οικολογικό τρόπο.

Ο ιματισμός αποτελεί ευαίσθητο προϊόν στον εξοπλισμό μιας τουριστικής μονάδας και ενδεχομένως από τα πλέον κοστοβόρα, καθώς η φθορά και οι εν γένει απώλειες φτάνουν στο ένα τρίτο ετησίως. Δημιουργείται έτσι η ανάγκη για χρήση ποιοτικών προϊόντων και εξοπλισμού για την καθαριότητα και τη φροντίδα (σιδέρωμα, αποθήκευση κ.ά.) των ειδών ιματισμού, για να διατηρηθεί η υψηλή ποιότητά του και η μεγαλύτερη δυνατή επιμήκυνση της διάρκειας ζωής του. Ο τομέας της καθαριότητας του ιματισμού αντιμετωπί-

ζεται με ιδιαίτερη προσοχή από τους επιχειρηματίες, τόσο όταν η διαδικασία γίνεται εσωτερικά στη μονάδα όσο και από εξωτερικούς συνεργάτες.

Το πλύσιμο του ιματισμού μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε από ανεξάρτητες ειδικές εταιρείες που διαθέτουν εγκαταστάσεις πλυντηρίων και στεγνωτηρίων και αναλαμβάνουν το καθάρισμα του ιματισμού των επαγγελματικών μονάδων είτε στις εγκαταστάσεις που διαθέτει η ίδια η μονάδα. Καθεμία από τις δύο αυτές λύσεις έχει πλεονεκτήματα και αδυναμίες. Το πλύσιμο εντός του ξενοδοχείου επιτρέπει την καλύτερη συντήρηση του ιματισμού, αφού ο επιχειρηματίας μέσω του ειδικού τμήματος μπορεί να ελέγχει τις συνθήκες πλυσίματος, αλλά και να έχει άμεση και απόλυτα ελεγχόμενη εξυπηρέτηση.

Το πλύσιμο εκτός ξενοδοχείου αφορά συνήθως μικρότερες ξενοδοχειακές μονάδες που για οικονομικούς ή άλλους λόγους αποφασίζουν να μην εγκαταστήσουν μονάδα πλυσίματος-στεγνωμάτος και επιλέγουν ειδικές εταιρείες οι οποίες αναλαμβάνουν τη διαδικασία, από τη συλλογή των ακάθαρτων λινών έως

την παράδοση των καθαρών στη λινόθηκη της μονάδας.

Το κόστος επένδυσης για τη δημιουργία και λειτουργία Laundry μέσα στην επιχείρηση είναι αρκετά υψηλό και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή σε μερικά βασικά σημεία που καθορίζουν όλη την εγκατάσταση και τη λειτουργία της όπως:

- η επιλογή του σωστού εξοπλισμού,
- η χρησιμοποίηση του κατάλληλου προϊόντος καθαρισμού,
- η απαραίτητη τεχνική υποστήριξη της προμηθεύτριας εταιρείας.

Και οι τρεις αυτοί παράγοντες πρέπει να πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές.

Μιλώντας για ιματισμό, αναφερόμαστε συνολικά σε περισσότερες από τριάντα πέντε κατηγορίες προϊόντων, στις οποίες περιλαμβάνονται ακόμα και τα χαλιά και τα στρώματα. Οι κατηγορίες που απαιτούν καθημερινή φροντίδα ξεπερνούν τις είκοσι πέντε και περιλαμβάνουν κλινοσκεπάσματα, πετσέτες και ρουχισμό πισίνας, καθώς και τα είδη που χρησιμοποιούνται στους χώρους εστίασης και ευεξίας της μονάδας.

ΕΡΕΥΝΕΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη ανάμεσα σε ιδιοκτήτες ξενοδοχείων, διευθυντές και προσωπικό αναφορικά με το τι έχει μεγαλύτερη σημασία για τους επισκέπτες σχετικά με τη διαμονή τους, προκύπτει ότι το υπνοδωμάτιο είναι ο χώρος που έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή τους και ειδικότερα η καθαριότητα του δωματίου και των ίδιων των κλινοσκεπασμάτων, τα οποία και αποτελούν τις δύο υψηλότερες προτεραιότητες όλων. Αυτό αποδεικνύει πόσο κρίσιμη είναι η σωστή διαδικασία πλύσης για τα ξενοδοχεία. Παρά το γεγονός ότι το πλύσιμο, στέγνωμα και σιδέρωμα των κλινοσκεπασμάτων, των πετσών και λοιπών λευκών ειδών των φιλοξενούμενων θεωρείται ο «κομπάρσος» της παράστασης, η αποτελεσματική πλύση συνδέθηκε πρόσφατα στενότερα με την ικανοποίηση του επισκέπτη από οποιαδήποτε άλλη λειτουργία του ξενοδοχείου.

Πολλά ξενοδοχεία επιλέγουν μια μείξη εσωτερικής και εξωτερικής πλύσης και κάποια άλλα κάνουν outsourcing τη φροντίδα για τα σεντόνια και τις πετσέτες, που αποτελούν και το πιο ποιοτικό κριτήριο διαμονής των πελατών. Ωστόσο, μόνο οι μισοί επαγγελματίες από αυτούς που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν πολύ ικανοποιημένοι με την καθαριότητα του ιματισμού και λιγότεροι από τους μισούς ήταν πολύ ικανοποιημένοι με την ταχύτητα της διαδικασίας, την ποιότητά της και το κόστος της.

Ταυτόχρονα, πολλά από τα ξενοδοχεία της έρευνας υποστή-

ριξαν ότι αναθέτουν σε εξωτερικούς συνεργάτες τη φροντίδα των κλινοσκεπασμάτων και πετσών, παρόλο που η διασφάλιση των προτύπων ποιότητας αποτελεί συχνά πρόβλημα.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει:

- Να επιλέξετε συσκευές που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες σας. Οι επαγγελματικές συσκευές αντέχουν για πολύ περισσότερους κύκλους απ' ό,τι οι οικιακές και επίσης οι υψηλής ποιότητας επαγγελματικές συσκευές «φροντίζουν» τον ιματισμό σας.
- Να εφαρμόσετε ισχυρά πρότυπα υποστήριξης και συντήρησης των συσκευών σας. Είναι απαραίτητο να ακολουθείτε το πρόγραμμα service που παρέχει ο κατασκευαστής που επιλέξατε.
- Να εξασφαλίσετε ότι οι υπάλληλοί σας ακολουθούν τις σωστές διαδικασίες, ότι γνωρίζουν να διενεργούν προσεκτικούς ελέγχους ποιότητας σύμφωνα με προκαθορισμένα πρότυπα και ότι είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι και ενημερωμένοι.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΥΠΟΨΗ ΣΑΣ

Κόστος

Προβείτε σε σύγκριση εξόδων ανάμεσα στην εσωτερική και εξωτερική πλύση, για να επιλέξετε τη σωστή για εσάς μέθοδο.

Προδιαγραφές Συσκευών

Αφού εντοπίσετε τα οφέλη σε όρους εξόδων, θα πρέπει να εξετάσετε ποιες συσκευές είναι οι κατάλληλες για εσάς και ποια χαρακτηριστικά και λειτουργίες τους χρειάζεστε βάσει των αναγκών σας.

Αναγκαίος Χώρος

Ο χώρος είναι πολύτιμος, γι' αυτό θα πρέπει να εξετάσετε τις επιλογές σας: ένα laundry μπορεί να δημιουργηθεί σε όλα τα είδη χώρων με ευέλικτο τρόπο.

Πρότυπα

Αν αποφασίσετε να μεταφέρετε τη φροντίδα του ιματισμού σας in-house, θα χρειαστεί να

σκεφτείτε πώς θα το διαχειριστείτε, καθώς και ποια πρότυπα και δείκτες απόδοσης θα εισάγετε. Αυτές αποτελούν σημαντικές αποφάσεις, για να εξασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία και η ποιότητα του αποτελέσματος.

Στελέχωση

Σημαντικό βήμα στη σωστή λειτουργία του Laundry είναι η στελέχωσή του. Σκεφτείτε αν διαθέτετε προσωπικό που θα μπορούσε να αναλάβει αυτό τον ρόλο ή θα χρειαστεί να προσλάβετε νέο ή να εκπαιδεύσετε το υπάρχον. Τι δεξιότητες και εμπειρία αναζητάτε για να διασφαλίσετε την υψηλή ποιότητα και απόδοση;

Συμβουλές από ειδικούς

Πάνω απ' όλα, μην αισθάνεστε ότι πρέπει να τα κάνετε όλα μόνοι σας. Υπάρχει πλούτος εμπειρίας μεταξύ αξιόπιστων κατασκευαστών, οι οποίοι μπορούν να σας προτείνουν λύσεις για κάθε επιλογή σας. Αξιοποιήστε τους.

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

►PRIMA OPTIS

Η νέα και δυναμικά ανερχόμενη εταιρεία σημειώνει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η σωστή επιλογή πλυντικού εξοπλισμού, τα ξενοδοχεία θα πρέπει να επικοινωνούν με εξειδικευμένες εταιρείες του χώρου, ώστε να γίνει μια πλήρης καταγραφή των αναγκών της μονάδας και να επιλεγεί ο κατάλληλος εξοπλισμός, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, που θα διασφαλίζουν την ομαλή, οικονομική και αποδοτική λειτουργία, πάντοτε με γνώμονα την εξοικονόμηση ενέργειας και ανθρωπίνων πόρων.

Τα σημαντικότερα κριτήρια για την επιλογή κατάλληλου προμηθευτή είναι η εξειδίκευση που πρέπει να έχει στο συγκεκριμένο είδος, η παρουσία τοπικών τμημάτων after-sales support στα περισσότερα σημεία της Ελλάδας για την άμεση εξυπηρέτηση των πελατών και οι αντιπροσωπευόμενες εταιρείες κατασκευής πλυντικού εξοπλισμού, ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των μηχανημάτων.

Στον τομέα του επαγγελματικού πλυντικού εξοπλισμού, η σημασία του after-sales support είναι τεράστια. Η επιλογή του κατάλληλου εξοπλισμού από μόνη της δεν διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία, εάν δεν συνοδεύεται από άμεση απόκριση σε after-sales support και σε διαθεσιμότητα όλων των απαραίτητων ανταλλακτικών ανά πάσα στιγμή.

Η επιλογή των μηχανημάτων θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή και απροβλημάτιστη χρήση. Για τον σκοπό αυτό, σημασία έχει να προηγείται της αγοράς μια λεπτομερής ανάλυση και συζήτηση με τον Προμηθευτή, ώστε να

λαμβάνονται υπόψη όλες οι ιδιαιτερότητες και κάθε πραγματική ανάγκη της ξενοδοχειακής μονάδας.

Η σχολαστική εκπαίδευση του προσωπικού είναι το ίδιο σημαντική με την ορθή επιλογή του κατάλληλου εξοπλισμού και το καλό after sales support. Οι τρεις αυτοί παράγοντες εξασφαλίζουν την ομαλή και απροβλημάτιστη χρήση των μηχανημάτων, ενώ διασφαλίζουν και ένα άρτιο αποτέλεσμα, δηλαδή την παροχή καθαρού και άψογου ιματισμού στους πελάτες κάθε ξενοδοχείου.

Τα νέα γενιάς μηχανήματα και τα νέας γενιάς καθαριστικά εξασφαλίζουν μια σαφώς πιο «πράσινη» λειτουργία.

Η πλήυση σε χαμηλότερες θερμοκρασίες, τα προγράμματα εξοικονόμησης νερού, τα συστήματα εξοικονόμησης ηλεκτρικού ρεύματος και αερίου είναι λίγα μόνο από τα «όπλα» που διατίθενται στα ξενοδοχεία, ώστε να μειώσουν το ενεργειακό τους αποτύπωμα και να εξοικονομήσουν χρήματα, χρόνο και πόρους.

Πλυντήρια ή χρήση εξωτερικών υπηρεσιών; Τα συν και τα πλην.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία πως η διαχείριση του ιματισμού εντός των ξενοδοχείων είναι πολύ καλύτερη και ασφαλέστερη επιλογή.

Η διασφάλιση της ποιότητας, η διαθεσιμότητα καθαρού ιματισμού ανά πάσα στιγμή και εν τέλει η τεράστια εξοικονόμηση χρημάτων αποτελούν βασικούς λόγους για τους οποίους τα πλυντήρια εντός των ξενοδοχείων θα πρέπει να είναι μονόδρομος.

<https://www.primaoptis.gr/>

►ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ε. & ΣΙΑ ΟΕ

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα του εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων με τη διάθεση και υποστήριξη εξοπλισμού επαγγελματικών εγκαταστάσεων.

Με κεντρικό σκοπό τον εκσυγχρονισμό μονάδων Βιομηχανικών Πλυντηρίων, Ξενοδοχείων, Νοσοκομείων, Καθαριστηρίων, Σιδερωτηρίων και άλλων συναφών, παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις πλυντικών συστημάτων που περιλαμβάνουν εξοπλισμό, εγκατάσταση, εκπαίδευση, προτάσεις για την τοποθέτηση και εργονομία, τεχνική υποστήριξη και εγγυήσεις. Όλα τα παραπάνω διαμορφώνουν μια πολύ ικανοποιητική πρόταση για όσους χρειάζο-

νται επαγγελματικό εξοπλισμό πλυντηρίων για ξενοδοχεία, νοσοκομεία, καθαριστήρια και κτιριακά συγκροτήματα. Με βασική φιλοσοφία την απόλυτη εξυπηρέτηση και κάλυψη των αναγκών των πελατών της και μετά την αγορά των μηχανημάτων, η εταιρεία επενδύει στις μακροχρόνιες συνεργασίες με ευχαριστημένους πελάτες. Επιπλέον, η εταιρεία έχει δημιουργήσει οργανωμένο Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης με πιστοποίηση ISO 9001, προσφέροντας έτσι ολοκληρωμένες λύσεις τεχνικών υπηρεσιών.

μα Τεχνικής Υποστήριξης με πιστοποίηση ISO 9001, προσφέροντας έτσι ολοκληρωμένες λύσεις τεχνικών υπηρεσιών.

<https://www.fragouli.gr/>

► **PAPAGEORGAKIS BROS**

Η επιλογή του σωστού πλυντικού εξοπλισμού είναι εξαιρετικά κρίσιμη για την ορθή λειτουργία κάθε μονάδας σημειώνει η γνωστή στον χώρο εταιρεία. Σε μια εποχή που το κόστος ενέργειας αναδεικνύεται σε κορυφαίο πρόβλημα για κάθε ξενοδοχειακή μονάδα, ο πλυντικός εξοπλισμός θα πρέπει να είναι αποδοτικός, οικονομικός ως προς το κόστος λειτουργίας, και ανθεκτικός, προκειμένου να αντέχει στις δύσκολες συνθήκες λειτουργίας που επικρατούν στις περισσότερες ξενοδοχειακές μονάδες.

Οι πελάτες / επενδυτές θα πρέπει να εμπιστεύονται τους προμηθευτές που έχουν αποδείξει εμπράκτως πως μπορούν να τους στηρίξουν σε περίπτωση προβλήματος. Επίσης,

το προσφερόμενο προϊόν θα πρέπει να είναι αναγνωρισμένης αξίας και να προέρχεται από επώνυμους και καταξιωμένους κατασκευαστές, ιδίως τώρα που λόγω και της οικονομικής κρίσης η αγορά κατακλύζεται από αμφιβόλου ποιότητας προϊόντα τρίτων χωρών.

Επιπλέον, θα πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητό πως το after sales support αποτελεί το πιο σημαντικό κριτήριο επιλογής του πλυντικού εξοπλισμού. Ακόμα κι ένα καλό προϊόν, αν δεν υποστηρίζεται σωστά, μπορεί να καταστεί πρόβλημα και να επιβαρύνει τη λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας.

Οι σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν στην Papageorgakis Bros τη δημιουργία customized λύσεων για την πλυντική μονάδα κάθε ξενοδοχείου.

Όσον αφορά την εκπαίδευση του προσωπικού, αυτή είναι επιβεβλημένη, προκειμένου όχι μόνο να διασφαλίζεται η σωστή και αποδοτική λειτουργία των μηχανημάτων, αλλά και να καθίσταται η όλη διαδικασία ασφαλής, τόσο για το προσωπικό όσο και για τους πελάτες του ξενοδοχείου.

Η επιλογή του «πράσινου πλυντικού εξοπλισμού» δεν σχετίζεται μόνο με την επιλογή των σωστών μηχανημάτων, αλλά αποτελεί μια διαδικασία, η οποία ξεκινά από τον σχεδιασμό της πλυντικής μονάδας (π.χ. επιλογή ενέργειας) και περιλαμβάνει έναν αναλυτικό σχεδιασμό, προκειμένου να συνδυαστούν τα κατάλληλα μηχανήματα με τα αντίστοιχα «πράσινα» απορρυπαντικά.

<https://papageorgakis.gr/>

► **ELECTROLUX PROFESSIONAL AE**

Εξαιρετική καθαριότητα και υγιεινή επιτυγχάνεται χάρη στα προσαρμοσμένα προγράμματα και στις διαδικασίες πλύσης που προσφέρουν τα κατάλληλα μηχανήματα και προϊόντα ενός οργανωμένου τμήματος laundry, δίνοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα για πραγματικό έλεγχο των διαδικασιών αλλά και του κόστους.

Επιπλέον, διασφαλίζεται ο ακριβής έλεγχος υγιεινής και κόστους με το Σύστημα Πληροφοριών Διαχείρισης Certus που η εταιρεία προτείνει, εξασφαλίζοντας έως και 50% χαμηλότερο κόστος λειτουργίας με το σύστημα αυτόματης εξοικονόμησης και την τεχνολογία αντλίας θερμότητας. Ταυτόχρονα, η ταχύτερη ανάκαμψη των ρούχων συμβάλλει στη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα με χαμηλότερο κόστος.

Επιπροσθέτως η ELECTROLUX PROFESSIONAL AE προτείνει το πρόγραμμα Lagoon® Advanced Care, που βασίζεται στη δύναμη του νερού, προβάλλοντας την πράσινη πλευρά της φιλοξενίας, με φιλικά προς το περιβάλλον και χωρίς τοξικές χημικές ουσίες προϊόντα, καθώς το νερό είναι ο διαλύτης. Διασφαλίζονται εξαιρετικά αποτελέσματα ακόμη και στα πολύτιμα ενδύματα και στο λεπτό μαλλί, με τον χαρακτηρισμό στο ταμπελάκι «για στεγνό καθάρισμα μόνο», και η διαδικασία καθαρισμού ολοκληρώνεται σε μόλις 55 λεπτά με εύκολο υγρό καθαρισμό, χωρίς απολύτως καμία δύσκολη διαδικασία και χωρίς σημεία συμφόρησης.

<https://www.electroluxprofessional.com/gr/>

► **NOVA CLEANERS**

Η εταιρεία, με έδρα την Αθήνα, δραστηριοποιείται στην προμήθεια, εγκατάσταση και τεχνική υποστήριξη εξοπλισμού πλυντηρίων - καθαριστηρίων - σιδερωτηρίων με ειδικευση στο Βιομηχανικό Πλυντήριο από το 1967.

Η μακρόχρονη δραστηριότητα της εταιρείας συνοδεύεται από ισχυρούς δεσμούς με μεγάλους οίκους του εξωτερικού, διασφαλίζοντας σωστό και γρήγορο After sales service από πεπειραμένα στελέχη, με μεγάλο stock ανταλλακτικών και αναλωσίμων, δημιουργώντας μια μακρόχρονη σχέση εμπιστοσύνης και σιγουριάς με τον πελάτη. Η εταιρεία, σε συνεργασία με το μεγάλο δίκτυο αντιπροσώπων και συνεργατών σε όλη την Ελλάδα, είναι σε θέση να προσφέρει στους πελάτες της ολοκληρωμένες λύσεις / προτάσεις για κάθε project, μικρό ή μεγάλο, αναλαμβάνοντας τις όποιες μελέτες, σχεδιασμό / layout, την πλήρη παράδοση του εξοπλισμού με το κλειδί στο χέρι, καθώς και την πλήρη συντήρησή τους. Παρέχει ολοκληρωμένες και επαγγελματικές λύσεις για τον εξοπλισμό μονάδων πλυντηρίου - στεγνοκαθαριστηρίου - σιδερωτηρίου, ενώ δραστηριοποιείται και στην πώληση και αγορά μεταχειρισμένων μηχανημάτων.

<https://www.novacleaners.gr/>

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ

Αν κάτι παραμένει σταθερό στην τουριστική αγορά, ανεξαρτήτως διακυμάνσεων, είναι οι διαπραγματεύσεις των tour operators με τα ξενοδοχεία για τις τιμές και τις εκπτώσεις. Όπως μπορείτε να διαβάσετε στο σχετικό άρθρο αυτού του τεύχους, οι τιμές πακέτων και αεροπορικών εισιτηρίων έχουν αυξηθεί σημαντικά, με βασικό στοιχείο την κάλυψη του αυξημένου κόστους. Τα συμβόλαια με τα ξενοδοχεία δείχνουν αυξήσεις από 7%-14%. Οι αυξήσεις αυτές, ωστόσο, τίθενται πάλι υπό διαπραγμάτευση, υπό τον μανδύα των εκπτώσεων. Και εδώ είναι το μεγάλο στοίχημα.

Η σύναψη συμβολαίων με ταξύ ξενοδόχων και tour operators με αυξήσεις κατά 10%, ουσιαστικά, είναι μια τιμαριθμική προσαρμογή. Το παζάρι των προσφορών για τις έγκαιρες κρατήσεις από τους tour operators ασκεί πιέσεις, θέτοντας το δίλλημα καλύτερες τιμές ή εξασφαλισμένη πληρότητα; Οι ξενοδοχειακοί φορείς σπάνια τοποθετούνται με σαφήνεια στο θέμα. Η ευ-

ρέως επικρατούσα άποψη ότι είναι καλύτερο να γεμίζουν τα δωμάτια, έστω και με χαμηλότερες τιμές, παρά να παραμένουν άδεια -και υπό την πίεση του αυξημένου κόστους λειτουργίας- δείχνει ξεπερασμένη και επικίνδυνη σε μεγάλο βαθμό (αφού θα έχει ως πιθανή -και λογική- συνέπεια την υποβάθμιση της ποιότητας). Η ζήτηση και η τουριστική εικόνα για την Ελλάδα -σε ένα ασταθές, βέβαια, οικονομικό περιβάλλον- δείχνει να είναι πολύ ισχυρή. Θα μπορέσει ο ελληνικός τουρισμός να διεκδικήσει υψηλότερες τιμές ή θα στηρίξει την όποια επιτυχία του στις εκπτώσεις; Αν συμβεί το δεύτερο, όσο θετικά και να είναι τα τελικά συνολικά οικονομικά αποτελέσματα, είναι αμφίβολο αν θα πρέπει να μιλάμε για επιτυχία.

ΙΣΩΣ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

- **ΡΕΚΟΡ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΑΦΙΞΕΩΝ ΣΕ ΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟ**
- **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ**
- **Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360°» ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ**

- **ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΣΕ ΚΟΡΙΝΘΟ, ΜΑΝΗ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΡΟΔΟ, ΟΙΤΥΛΟ, ΒΕΡΟΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ**
- **ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ / ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ**
- **ΕΡΕΥΝΑ: Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΥΣ 10 ΚΟΥΡΦΑΙΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ 2023 ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑΣ**
- **ΗΑΤΤΑ: ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗ Ν. ΚΟΡΕΑ**
- **CNN: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΗΣΙ-ΕΚΠΛΗΞΗ ΣΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΛΗΘΗ**

Digital Content A.E. **ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:** 2^ο χλμ. Λεωφ. Μαρκοπούλου, 19400 Κορωπί, τηλ.: 210 6513553, fax: 210 6513358, e-mail: info@digicon.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Νίκος Μανούσος
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ιωάννης Πατρίκος
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ MARKETING: Λουκία Ταλιαδώρου
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σπύρος Ζούργης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Μαύρα Σαραντοπούλου, Σοφία Παπαδέα, Θύμιος Κάκος, Δημήτρης Σταθόπουλος
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Δέσποινα Προβιάδακη, Κέλλη Αντωνάκου
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ DTP: Δημήτρης Μελένιος
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: Ζαμπέτα Τούρλου
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Ιωάννης Τζίφας

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική, περιληπτική, κατά παράφραση ή διασκευή/απόδοση του περιεχομένου του ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 360, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της Digital Content A.E., όπως ορίζει ο νόμος 2121/1993, η Διεθνής Σύμβαση της Βέρνης περί πνευματικής ιδιοκτησίας και οι κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

- ✓ Προεκλογικές δεσμεύσεις και αιτήματα για τον τουρισμό
- ✓ Στατιστικά: Τάσεις και εξελίξεις στον τουρισμό μέσα από νούμερα
- ✓ Έρευνα Αγοράς: Ναυαγοσώστες - Σχολές και νομοθεσία
- ✓ Προγράμματα Επιδοτήσεων για τουριστικές επιχειρήσεις και Χρηματοδοτικά Εργαλεία.